

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Τόμος 1ος

**Γ' Κ.Π.Σ. / ΕΠΕΑΕΚ II / Ενέργεια 2.2.1 /
Κατηγορία Πράξεων 2.2.1.α:**

**«Αναμόρφωση των προγραμμάτων
σπουδών και συγγραφή νέων
εκπαιδευτικών πακέτων»**

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος

Ομότιμος Καθηγητής του Α.Π.Θ

Πρόεδρος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Πράξη με τίτλο: «Συγγραφή νέων

**βιβλίων και παραγωγή υποστηρικτικού
εκπαιδευτικού υλικού με βάση το**

ΔΕΠΠΣ και τα ΑΠΣ για το Γυμνάσιο»

Επιστημονικός Υπεύθυνος Έργου

Αντώνιος Σ. Μπομπέτσης

Σύμβουλος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Αναπληρωτής Επιστημ. Υπεύθ. Έργου

Γεώργιος Κ. Παληός

Σύμβουλος του Παιδαγωγ. Ινστιτούτου

Ιγνάτιος Ε. Χατζηευστρατίου

Μόνιμος Πάρεδρος του Παιδαγ. Ινστιτ.

Έργο συγχρηματοδοτούμενο 75% από

το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και

25% από εθνικούς πόρους.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Κωνσταντίνος Αγγελάκος,
Λέκτορας του Ιονίου Πανεπιστημίου
Ελένη Κατσαρού, Φιλολόγος,
Εκπ/κός Β/θμιας Εκπαίδευσης
Αναστασία Μαγγανά, Γλωσσολόγος

ΚΡΙΤΕΣ-ΑΞΙΟΛΟΓΗΤΕΣ

Σταύρος Καμαρούδης,
Επίκ. Καθηγητής του Παν/μίου
Δ. Μακεδονίας
Χρυσούλα Παπαγεωργοπούλου
Σχολικός Σύμβουλος
Ιωάννης Μπασλής, Φιλολόγος,
Εκπ/κός Β/θμιας Εκπαίδευσης

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ

Αικατερίνη Βερούτσου,
Εικονογράφος-Σκισσογράφος

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Δήμητρα Αλατζατζή, Φιλολόγος
Εκπ/κός Β/θμιας Εκπαίδευσης

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ

Χριστίνα Αργυροπούλου

Σύμβουλος Π.Ι.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΕΡΓΟΥ

Φώτιος Καβουκόπουλος,
Φιλολόγος Εκπαιδευτικός Β/θμιας
Εκπαίδευσης

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Σύνθεση από την εικονογράφηση

ΠΡΟΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΓΙΑ
ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΜΕΙΩΜΕΝΗ ΟΡΑΣΗ

Ομάδα Εργασίας

Αποφ. 16158/6-11-06 και

75142/Γ6/11-7-07 ΥΠΕΠΘ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ,
ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**Κωνσταντίνος Αγγελάκος
Ελένη Κατσαρού
Αναστασία Μαγγανά**

**ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ
ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ**

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΤΕΤΡΑΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

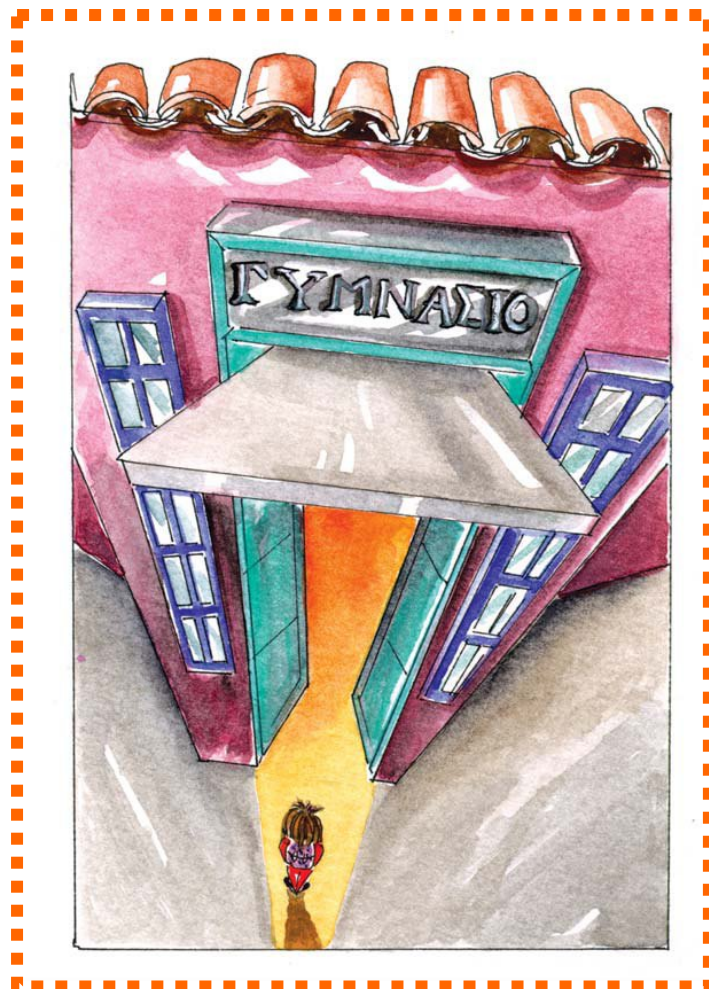
Τόμος 1ος

1η ενότητα

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΜΕΡΕΣ Σ' ΕΝΑ ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Επικοινωνία –
Κώδικες επικοινωνίας –
Είδη προτάσεων

Επικοινωνία – Κώδικες επικοινωνίας – Είδη προτάσεων

Κείμενο 1 [Στο σχολείο]

1ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ
ΓΑΛΑΤΣΙΟΥ

Σήμερα
θα πάμε
εκδρομή!

- 1 Ποιος μιλάει στο σκίτσο;
- 2 Σε ποιους απευθύνεται;
- 3 Τι τους λέει;
- 4 Με τι είδους πρόταση διατυπώνει αυτό που τους λέει; Αποφαντική, ερωτηματική, προστακτική ή επιφωνηματική;
- 5 Οι ακροατές του τον καταλαβαίνουν; • Εμείς πώς το ξέρουμε;

Κείμενο 2 [Το διαγώνισμα]

Όλα τα παιδιά ήταν έτοιμα. Μπροστά τους είχαν μια μεγάλη κόλα διαγωνισμού. Κρατούσαν το μολύβι τους στο χέρι και περίμεναν. Ο κύριος Ευαγγέλου έψαχνε μέσα στα χαρτιά του. [...]

Ύστερα έβγαλε τα γυαλιά του, όπως συνήθιζε, τα καθάρισε, τα ξανάβαλε κι άρχισε να τους λέει:
- Θα σας υπαγορεύσω την εκφώνηση του προβλήματος. Όπως σας είπα, θέλω να προσέξετε πολύ. Φαίνεται απλό και είναι απλό. Αλλά χρειάζεται σκέψη. Λοιπόν, αρχίζουμε:
«Ένα ορθογώνιο τρίγωνο $AB\Gamma$ – $\Gamma =$ ορθή γωνία – κινείται ούτως ώστε η κορυφή του A να διαγράψει την ευθεία $O\chi$ και η κορυφή του B την $O\psi$ ...».

Όλα τα κεφάλια ήταν σκυμμένα, όλοι έγγραφαν συγκεντρωμένοι.

- Έχετε μία ώρα, τους είπε ο κύριος Ευαγγέλου και κάθισε στην καρέκλα του. [...]

Κανένας δε μιλούσε. Είχε απλωθεί σιγή μέσα στην τάξη, που τότε τότε σπούσε ένας αναστεναγμός ή το θρόισμα των χαρτιών. [...]

Με τον ήχο του κουδουνιού, τα πιο πολλά παιδιά, που δεν είχαν προλάβει να τελειώσουν, θορυβήθηκαν.

- Γιάννη, μάζεψε τις κόλες, σε παρακαλώ, είπε ο κύριος

Ευαγγέλου ύστερα από λίγα λεπτά.

Ζωρζ Σαρή, *Το ψέμα*,
εκδ. Πατάκη, 1996

1 Ποιος μιλάει στο απόσπασμα; Βρείτε τα ακριβή λόγια του μέσα στο κείμενο. • Σε ποιον / ποιους απευθύνεται κάθε φορά;

2 Πόσους και ποιους κώδικες χρησιμοποιεί ο ομιλητής στο απόσπασμα;

3 «Θα σας υπαγορεύσω την εκφώνηση του προβλήματος». Πρόκειται για πρόταση απλή, ελλειπτική ή επαυξημένη; • Σε ποια στοιχεία στηρίζετε την απάντησή σας;

4 Πώς χαρακτηρίζετε το ύφος των λόγων του ομιλητή; • Αιτιολογήστε την απάντησή σας με στοιχεία από το κείμενο.

5 «Γιάννη, μάζεψε τις κόλες, σε παρακαλώ!»: Βρείτε το απόσπασμα μέσα στο κείμενο. • Μετατρέψτε την περίοδο σε ερωτηματική που να δηλώνει το ίδιο πράγμα.

- Δείτε τώρα την εκδοχή που φτιάξατε εσείς.
- Τι εκφράζει;
- Σημαίνει ό,τι ακριβώς και η εκδοχή του κειμένου;
- Γιατί ο ομιλητής προτίμησε την άλλη και όχι τη δική σας;

6 Στη συνέχεια ο Γιάννης μάζεψε τις κόλες και τις παρέδωσε στον κ. Ευαγγέλου. • Γράψτε το σχετικό διάλογο μεταξύ τους. • Προσέξτε το είδος των προτάσεων που θα χρησιμοποιήσουν οι δύο ομιλητές.

Εναλλακτικά:

Τα παιδιά παραδίδουν τις κόλες και βγαίνουν έξω από την τάξη. Συζητούν για το διαγώνισμα. Γράψτε το διάλογο μεταξύ τους. • Προσέξτε το είδος των προτάσεων που χρησιμοποιούν.

7 Αναρωτιέστε αν έχετε πάει καλά στο διαγώνισμα που γράψατε

την προηγούμενη ώρα. Πώς εκφράζετε την ανησυχία σας:

- α. σε ένα φίλο σας στον οποίο στέλνετε μήνυμα στο κινητό;
- β. σε ένα συμμαθητή σας που συναντάτε στην αυλή του σχολείου;
- γ. στον καθηγητή που σας έβαλε το διαγώνισμα;
- δ. στους γονείς σας, όταν πάτε σπίτι;

Κείμενο 3 Λεξικό

χειρονομιών: Μιλάω με τα χέρια,
ακούω με τα μάτια

Από την αρχή της τρέχουσας σχολικής χρονιάς, μια ομάδα 30 παιδιών της Α΄ τάξης του σχολείου μας, με υπεύθυνους τους καθηγητές Σταύρο Κουνάδη και Δήμο Φιωτάκη, ασχολούνται με τη δημιουργία ενός λεξικού χειρονομιών. Το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται σε

συνεργασία με ομάδα παιδιών από σχολείο του Ισραήλ, που μας έκανε και τη σχετική πρόταση στη διάρκεια της προηγούμενης χρονιάς.

Σκοπός του προγράμματος είναι οι μαθητές των δύο χωρών να δημιουργήσουν ένα οπτικό διαπολιτισμικό λεξικό χειρονομιών, οι οποίες είναι χαρακτηριστικές στην κοινωνία της χώρας τους.

Το λεξικό χειρονομιών είναι ένας συναρπαστικός και ζωντανός τρόπος για να μελετήσουν οι μαθητές τον πολιτισμό και τη συμπεριφορά ανθρώπων σε διαφορετικές χώρες.

Το λεξικό θα βασίζεται σε λεκτικές εκφράσεις, όπως «ένα λεπτό», «εντάξει», «καλή επιτυχία», «τρέλα» κτλ., και θα περιλαμβάνει εκφράσεις προσώπου και σώματος. Οι μαθητές ταυτόχρονα θα σημειώσουν πληροφορίες και θα γράψουν

για τις ιστορικές και πολιτιστικές ρίζες των χειρονομιών αυτών.

Η ενασχόληση με το θέμα ενθαρρύνει ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες:

Οι μαθητές κάθε τάξης αποφασίζουν το είδος των χειρονομιών που θέλουν να συμπεριλάβουν στο λεξικό. Κάνουν τις χειρονομίες, τις φωτογραφίζουν, σκανάρουν τις φωτογραφίες και, μαζί με τα κείμενα, τις παρουσιάζουν (πολυμέσα).

Το τελικό προϊόν θα παρουσιαστεί στην ιστοσελίδα των σχολείων, πιθανόν και σε CD-ROM, και μπορεί να αποτελέσει το ερέθισμα για μια συζήτηση με θέμα τις διαφορετικές κουλτούρες των δύο λαών.

1 Ποιοι νομίζετε ότι έχουν γράψει το κείμενο αυτό; • Σε ποιους

απευθύνονται; • Με ποιο σκοπό;

2 Οι εικόνες του κειμένου σε ποιον κώδικα αναφέρονται; • Σας φαίνεται γνωστός αυτός ο κώδικας; • Σε ποιες περιπτώσεις στην καθημερινή σας ζωή τον χρησιμοποιείτε;

3 Σκοπός είναι οι μαθητές να δημιουργήσουν ένα «οπτικό διαπολιτισμικό λεξικό χειρονομιών». Μπορείτε να εξηγήσετε τι ακριβώς θέλουν οι μαθητές να δημιουργήσουν;

4 Επιλέξτε μία φωτογραφία και πείτε προφορικά στους συμμαθητές σας τι δείχνει. • Στη συνέχεια, γράψτε ένα σύντομο κείμενο που να συνοδεύει την εικόνα αυτή και να επεξηγεί τι δείχνει.

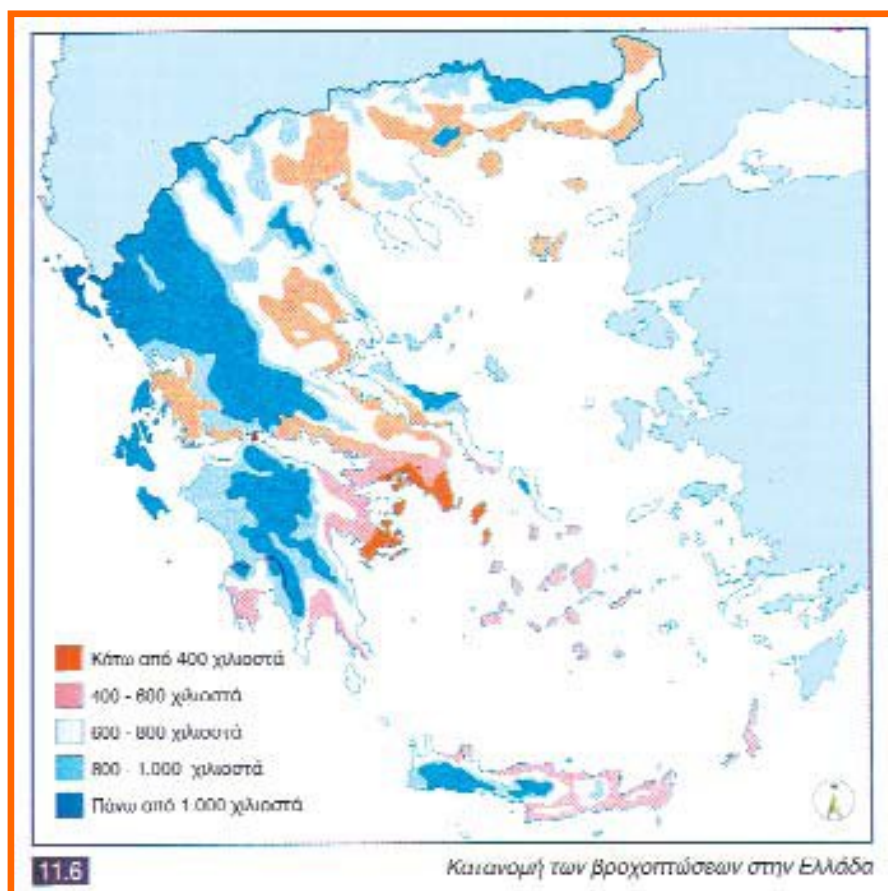
5 Σκεφτείτε πώς θα μπορούσατε να εκφράσετε θαυμασμό, απέχθεια, να συμφωνήσετε ή να διαφωνήσετε

χρησιμοποιώντας: α) το γλωσσικό κώδικα, β) το πρόσωπο / το κεφάλι και γ) τα χέρια σας.

Κείμενο 4

[Οι βροχοπτώσεις στην Ελλάδα]

- Κάτω από 400 χιλιοστά
- 400-600 χιλιοστά
- 600-800 χιλιοστά
- 800-1000 χιλιοστά
- Πάνω από 1000 χιλιοστά

11.6 Κατανομή των βροχοπτώσεων στην Ελλάδα

*Γεωγραφία Α΄ Γυμνασίου,
ΟΕΔΒ, 2002*

1 Ποιοι κώδικες χρησιμοποιούνται σε αυτό το κείμενο για να μεταδοθεί το μήνυμα;

2 Γράψτε ένα κείμενο στο οποίο να παρουσιάσετε αυτά που δείχνει η εικόνα με πολλούς τρόπους (χάρτη, χρώματα, λέξεις).
• Ποιο από τα δύο κείμενα είναι πιο ελκυστικό και κατανοητό;
• Για ποιους λόγους;
• Γιατί οι συγγραφείς του σχολικού

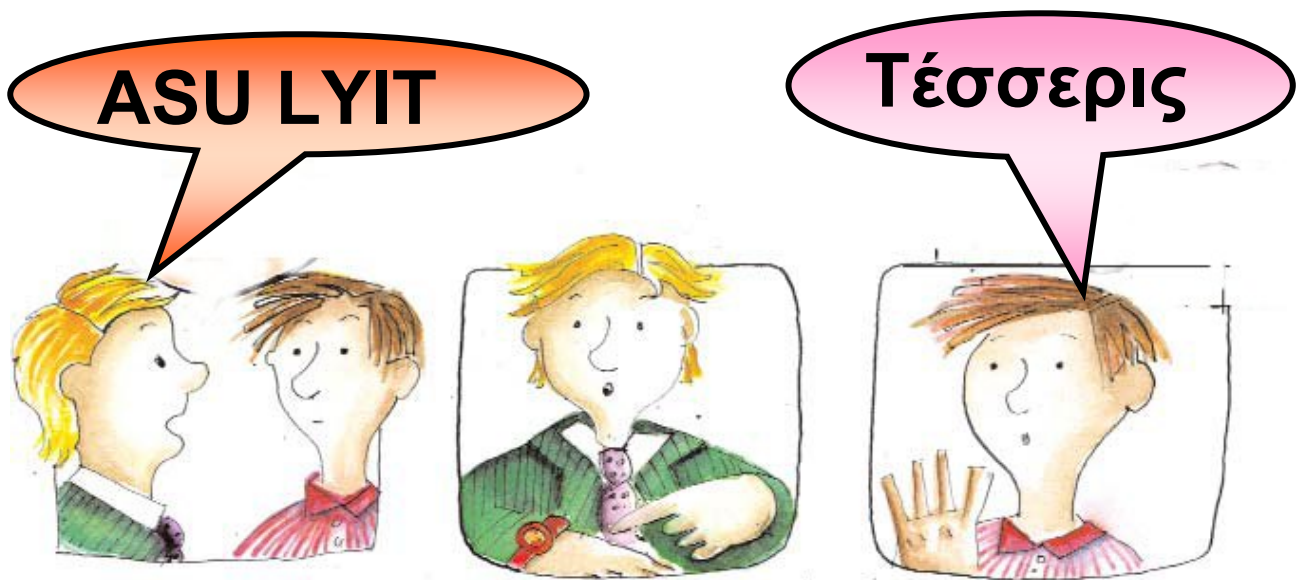
βιβλίου της Γεωγραφίας προτίμησαν να βάλουν την εικόνα και όχι το αντίστοιχο κείμενο;

3 Μελετήστε το κείμενο που γράψατε στην προηγούμενη άσκηση. Υπάρχουν ερωτηματικές ή επιφωνηματικές προτάσεις; • Γιατί ναι; • Γιατί όχι;

Κείμενο 5 [«Τι ώρα είναι;»]

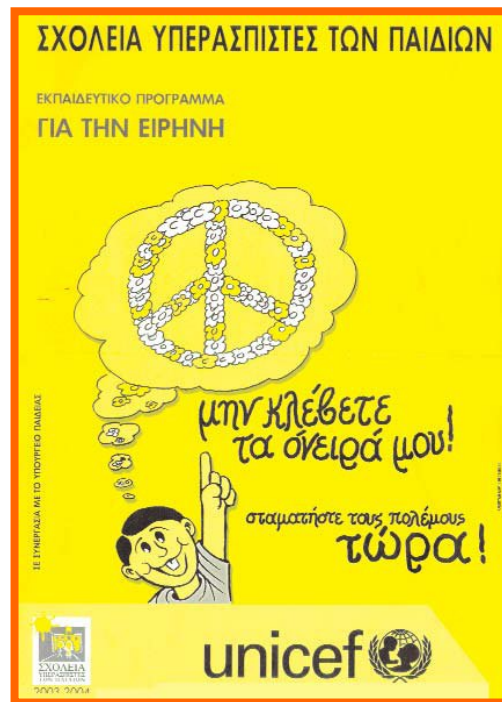
Στο δρόμο ένας άντρας ρωτά στα σουηδικά «τι ώρα είναι;» και ένας άλλος άντρας τον κοιτάζει απορημένα. Ο πρώτος άντρας επαναλαμβάνει την ερώτηση δείχνοντας ταυτόχρονα το ρολόι του. Ο δεύτερος άντρας με τα χέρια δείχνει, ενώ ταυτόχρονα λέει «τέσσερις».

- 1** Ποιος είναι ο πομπός και ποιος ο δέκτης στο πρώτο σκίτσο;
- 2** Η γλωσσική επικοινωνία είναι επιτυχής;
- 3** Πώς καταφέρνουν οι δύο άνθρωποι να επικοινωνήσουν τελικά;

Κείμενο 6 [Αφίσα της Unicef]

**ΣΧΟΛΕΙΑ ΥΠΕΡΑΣΠΙΣΤΕΣ
ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ**

**Μην κλέβετε
τα όνειρά μου!
Σταματήστε τους
πολέμους τώρα!**

unicef

1 Η αφίσα του κειμένου 6 θέλει να δώσει ένα μήνυμα. Ποιο είναι αυτό;

• Εκτός από το λόγο, ποια άλλα μέσα χρησιμοποιούνται για να μεταδοθεί το μήνυμα;

2 Βρείτε τις δύο προτάσεις στο κείμενο 6. • Τι είδους είναι αυτές οι προτάσεις, απλές ή επαυξημένες; • Αιτιολογήστε την απάντησή σας.

3 Στο κείμενο 6 υπάρχουν δύο προτάσεις με θαυμαστικό στο τέλος. Βρείτε τις και πείτε τι εκφράζουν.

Ασκήσεις – δραστηριότητες

1 Κοιτάξτε με πόσους τρόπους μπορείτε να ζητήσετε από κάποιον να μείνει λίγο παραπάνω μαζί σας.

- Μείνε λίγη ώρα ακόμα!
- Μπορείς να μείνεις;
- Θα ήθελα να μείνεις.
- Γιατί δε μένεις λίγο ακόμα;
- Αν σου ζητούσα να μείνεις;
- Αν δε μείνεις, θα στενοχωρηθώ.
- Φεύγεις; Τι κρίμα!
- Γιατί, μωρέ, δεν κάθεται λίγο ακόμα;
- Εσύ πάντα φεύγεις νωρίς.
- Θέλεις να δούμε την αγαπημένη σου ταινία;

α. Παρατηρήστε και σκεφτείτε ποιες από τις παραπάνω προτάσεις είναι: ερωτηματικές, αρνητικές, καταφατικές, αποφαντικές, προστακτικές, επιφωνηματικές.

• Μπορεί μια πρόταση να είναι δύο είδη από τα παραπάνω;

β. Το ρήμα *μένω* υπάρχει σε όλες τις προτάσεις;

γ. Σε ποιον / ποιους θα λέγατε
καθεμιά από τις φράσεις αυτές;
δ. Ποιος είναι ο πιο «πλάγιος», ο
πιο έμμεσος τρόπος, και ποιος ο
πιο άμεσος, ο πιο ευθύς;

2 Ταιριάξτε τα παραδείγματα της
στήλης Β με τα ζευγάρια «πομπών-
αποδεκτών» της στήλης Α.
Σημείωση: Δεν υπάρχει μόνο ένας
τρόπος αντιστοίχισης.

ΣΤΗΛΗ Α

1. η μητέρα στον πατέρα
2. ο μαθητής στον καθηγητή
3. ο μαθητής στο μαθητή
4. ένας επιβάτης λεωφορείου σε έναν άλλο
5. η φίλη στη φίλη
6. ένας καθηγητής στο διευθυντή

ΣΤΗΛΗ Α

- α. Άνοιξε το παράθυρο!
- β. Ανοίγεις το παράθυρο;
- γ. Μπορείς να ανοίξεις το παράθυρο;
- δ. Ανοίγετε το παράθυρο;
- ε. Δεν ανοίγεις λίγο το παράθυρο;
- στ. Σκάσαμε εδώ μέσα! Και το παράθυρο δίπλα σου είναι κλειστό.

3 Είναι σωστό (Σ) ή λάθος (Λ);

- α. Κώδικας και μήνυμα είναι το ίδιο
- β. Κωδικοποιώ ένα μήνυμα σημαίνει χρησιμοποιώ τον κώδικα για να εκφράσω ένα μήνυμα.
- γ. Αποκωδικοποιώ ένα μήνυμα σημαίνει μεταφέρω ένα μήνυμα.
- δ. Για να μεταδοθεί ένα μήνυμα χρησιμοποιείται πάντα ένας κώδικας.

2η ενότητα

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Προφορικός και γραπτός λόγος
  - Γλωσσική ποικιλία – Μέσα και περίσταση επικοινωνίας
  - Η παράγραφος

Προφορικός και γραπτός λόγος

Κείμενο 1

[Σταμάτησα το σχολείο]

Δεν πάω σχολείο. Πήγα μέχρι την Γ΄ και μετά σταμάτησα, γιατί βαριόμουν. Βαριόμουν να γράφω. Στο θρανίο καθόμουν με την Ι., τη φίλη μου. Είναι Τσιγγάνα. Μιλάμε τσιγγάνικα. Στο σχολείο μιλάμε ελληνικά. Δεν έπαιρνα τα γράμματα. Δεν μπορούσα να τα μάθω. Μου άρεσαν τα Μαθηματικά. Τώρα πάω έξω, παίζω με τις φίλες μου. Πάω στην πλατεία, στο παρκάκι και καθόμαστε. Άλλες φίλες μου έχουν βγάλει το Δημοτικό. Δεν ξέρω τι θα κάνω όταν μεγαλώσω. Δεν αποφάσισα. Δεν το σκέφτομαι.

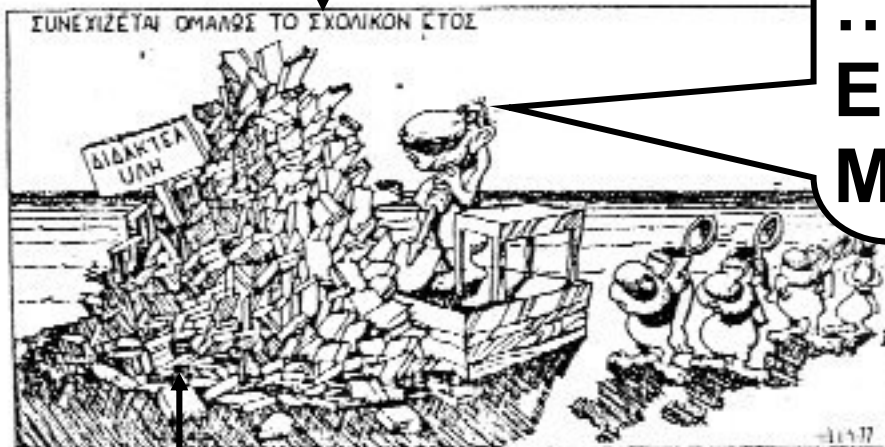
Θα κάνω δουλειά με τη μάνα μου.

Άννα Λυδάκη, *Οι τσιγγάνοι στην πόλη*, εκδ. Καστανιώτη, 1998

Κείμενο 2 [Διδακτέα ύλη]

**ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΟΜΑΛΩΣ
ΤΟ ΣΧΟΛΙΚΟΝ ΕΤΟΣ**

**ΛΟΙΠΟΟΟΝ
... ΠΟΥ
ΕΙΧΑΜΕ
ΜΕΙΝΕΙ;**

**ΔΙΔΑΚΤΕΑ
ΥΛΗ**

Γιάννης Ιωάννου, στο *Προβλήματα της κοινωνίας και του ανθρώπου*, ΟΕΔΒ, Γ΄ τάξη Ενιαίου Πολυκλαδικού Λυκείου, 1989

Κείμενο 3 [Μέσα επικοινωνίας και σχολείο]

Όποιος θέλει σήμερα να χρησιμοποιοήσει αποδοτικά και με αποτελεσματικό τρόπο τα νέα μέσα επικοινωνίας, πρέπει να μάθει να διακρίνει το απαραίτητο από το περιττό. Ο Joseph Weizenbaum είπε κάποτε: «Υποσχεθήκαμε στους εαυτούς μας περισσότερο νόημα με τα νέα μέσα επικοινωνίας. Τώρα βλέπουμε ότι πνιγόμαστε στις πληροφορίες!». Το σχολείο και η διδασκαλία πρέπει να καταστήσουν ικανή την πολλά υποσχόμενη νέα γενιά να χρησιμοποιεί τις δυνατότητες της νέας τεχνολογίας έτσι, ώστε να μην πνίγεται στην πλημμύρα των νέων πληροφοριών και εικόνων. Μέχρι τώρα οι δάσκαλοι και τα σχολεία μας δεν έχουν

**προετοιμαστεί ικανοποιητικά γι'
αυτή τη νέα πρόκληση της τεχνολο-
γίας των μέσων ενημέρωσης.**

**Πρακτικά διημερίδας, «Σύγχρονοι
Εκπαιδευτικοί Παιδαγωγικοί
Προβληματισμοί»,
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, 1999**

Κείμενο 4 [Πολιτισμένη κουβέντα!]

Ράνια

**ΔΟΥΛΕΥΩ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΣΑΝ
ΤΟ ΣΚΥΛΙ! ΠΛΗΡΩΝΩ ΕΥΣΥΝΕΙ-
ΔΗΤΑ ΤΟΥΣ ΦΟΡΟΥΣ ΜΟΥ!
ΕΚΤΕΛΕΣΑ ΜΕ ΠΡΟΘΥΜΙΑ ΤΟ
ΚΑΘΗΚΟΝ ΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ!**

**ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ; ΓΙΑ
ΝΑ ΒΛΕΠΩ ΑΥΤΑ
ΤΑ ΡΕΜΑΛΙΑ ΤΑ
ΦΡΙΚΙΑ, ΝΑ
ΚΑΘΟΝΤΑΙ ΟΛΗ
ΜΕΡΑ ΚΑΙ ΝΑ
ΚΟΠΡΟΣΚΥΛΑΝΕ!**

**ΝΑ ΑΔΙΑΦΟΡΟΥΝ
ΓΙΑ ΟΣΑ ΧΤΙΣΑΜΕ;
ΝΑ ΒΑΡΙΟΥΝΤΑΙ
ΟΣΑ ΤΟΥΣ
ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΜΕ;**

Ε;

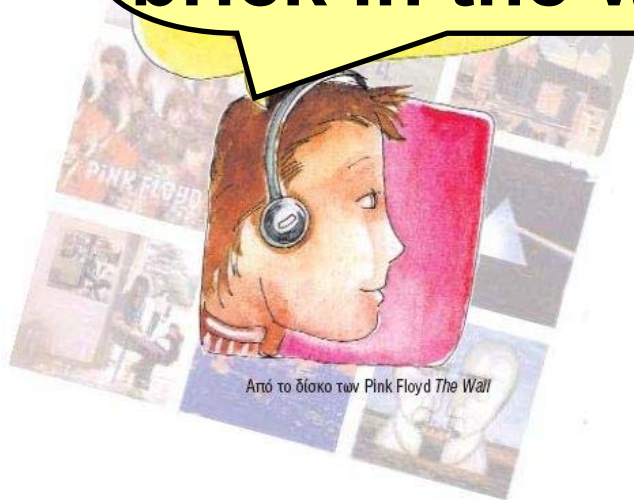
**ΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ
ΜΕ ΤΑ ΝΕΑ
ΠΑΙΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΟΤΙ
ΕΙΝΑΙ ΑΔΥΝΑΤΟ
ΝΑ ΑΝΟΙΞΕΙΣ
ΜΑΖΙ ΤΟΥΣ ΜΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΗ
ΚΟΥΒΕΝΤΑ!**

**Κατερίνα Βαμβασάκη, περ. «9»,
εφημ. *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2003**

Κείμενο 5 [The Wall]

“Teacher, leave the kids alone. All in all is just another brick in the wall”

**Από το δίσκο των Pink Floyd
*The Wall***

1 Σε ποια από τα παραπάνω κείμενα ο λόγος προσεγγίζει πιο πολύ τον προφορικό και σε ποια το γραπτό; • Βασισμένοι σε ποια κριτήρια καταφέρατε να τα διακρίνετε-ξεχωρίσετε;

2 Στη γελοιογραφία και στο κόμικς υπάρχει έντονο το στοιχείο της ειρωνείας. • Με ποιον τρόπο εκφράζεται; • Με λέξεις, με χειρονομίες; Προσπαθήστε με λόγο και εικόνα (σκίτσο) να σατιρίσετε μια κατάσταση στο σχολείο σας.

3 Γράψτε στίχους και μελοποιήστε τους με τη συνεργασία του καθηγητή της Μουσικής. • Αφετηρία της δημιουργίας μπορεί να είναι το *The Wall* (κείμεν. 5).

Γλωσσική ποικιλία – Μέσο και περίσταση επικοινωνίας

Κείμενο 6 [Λόγος μαθητών σε συνέδριο της ΟΛΜΕ]

Αυτές τις δύο μέρες στο συνέδριο αυτό λέγονται κάποιες απόψεις που αφορούν τον τρόπο διαπαιδαγώγησης των νέων. Πάνω σ' αυτό θα ήθελα να εκφράσω και τις απόψεις των μαθητών για τα θετικά και τα αρνητικά τα οποία βλέπουμε εμείς στον τρόπο διδασκαλίας που εφαρμόζετε εσείς.

Πρώτον, θα συμφωνήσουμε με πολλούς από σας ότι η παιδαγωγική κατάρτιση πολλών καθηγητών δεν είναι στο απαραίτητα υψηλό επίπεδο. [...]

Τέλος, θα ήθελα να πω ότι από τα σχολεία θα πρέπει να βγαίνουν πρώτα απ' όλα άνθρωποι και έπειτα καλοί μαθητές. Και γι' αυτό χρειάζεται ουσιαστική προσπάθεια από μέρους σας και όχι ανούσιες και επιφανειακές κινήσεις που τίποτα δεν προσφέρουν στο χώρο της Παιδείας. Ευχαριστώ.

<http://www.efivoi.gr>

**Εκπρόσωπος μαθητών σε
συνέδριο της ΟΛΜΕ**

Κείμενο 7 [Μια διαφορετική ιστοσελίδα σχολείου]

3ο Γυμνάσιο Κερατσινίου

Αρχική Πρωτανείο Επικαιρότητα Λεξικό Φωτοθήκη Φόρουμ

● Μενού Μέλος: Κωδικός:
✓ Ξεχάσατε τον κωδικό σας;
πατήστε εδώ ή μπορείτε να...

- Εισαγωγή
- Ο λογαριασμός μου
- Μηνύματα

Τμήματα

- Μέλη
- Συστήστε μας
- Φιλοχωρία
- Αναζήτηση
- Στατιστικά

● Φωτοθήκη Λαζαρίδης

Γεια σας! Σας καλωσορίζουμε και σας προσκαλούμε στο διαδικτυακό σπιτικό μας για φιλοξενία και τηλεεπικοινωνία! Στην τηλεκοινωνία μας οι μέρες είναι πάντα φωτεινές και ζεστές. Θα βγάλουμε λοιπόν τις καρέκλες μας στα συνοικιακά μας πεζοδρόμια και στο ρυθμό του

τσάκα τσούκα του παραδοσιακού ηλιόσπορου θα κουβεντιάσουμε για να μοιραστούμε κομμάτια της ζωής και τ' ουρανού. Αν σας αρέσουν οι πρωινές τηλεβηγγέρες, μη διστάσετε, ελάτε με τις πιτζάμες και το καφεδάκι σας στο χέρι, θα καλημερίσουμε μαζί τη μέρα που μας περιμένει... κι αν προτιμάτε τις βραδινές τηλε (και όχι μόνο)-βόλτες, σας προτρέπουμε να δοκιμάσετε μετά σουβλάκι με μπόλικο κοκκινοπίπερο, σε γεύση που μόνο η προσφυγική παράδοση πετυχαίνει! Άντε, καλώς σας βρήκαμε, και με το... δεξί... να πάει γούρι!

7 νέες εργασίες

- 📄 Η Οργάνωση των Εργαστηρίων Ζωγραφικής**
- 📄 Ο Νίκος Γουλανδρής, ο «Ακροβάτης» και...**

- 📄 Ένας μικρός περίπατος στην Ιστορία
- 📄 ΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΜΑΣ ΟΔΟΙ ΓΝΩΣΗΣ!
- 📄 ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ Ο...
- 📄 ΤΟ SUMMERHILL ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ
- 📄 ΠΕΛΕΚΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΜΑΣ, ΕΤΣΙ ΓΡΑΦΟΥΜΕ

Και μία διαφορετική πινακοθήκη με έργα των καθηγητών μας, που διδάξανε στο σχολείο μας το μάθημα των Καλλιτεχνικών, Χατζημανώλη Ειρήνη

Ιστοσελίδα
3ου Γυμνασίου Κερατσινίου,
<http://3gym-kerats.att.sch.gr>

Κείμενο 8

[Τηλεφωνικό μήνυμα]

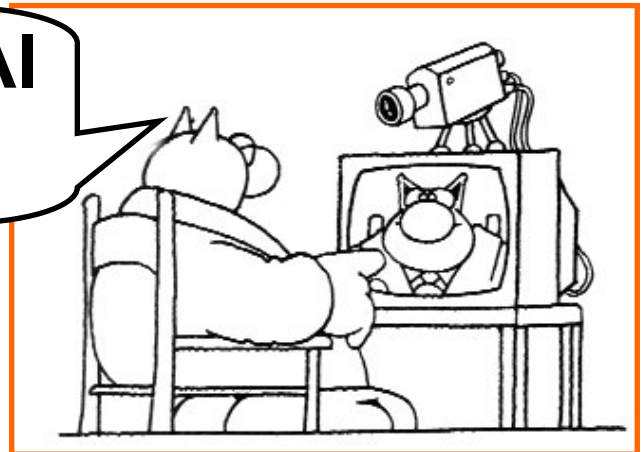
« Έλα εγώ είμαι.
Δεν ήρθες στο
χορό του σχολείου
χθές; Πάρε με στο
κινητό. Φιλιά...»

Κείμενο 9

[Ένα «βιωματικό» σκίτσο]

ΑΥΤΟ ΚΙ ΑΝ ΕΙΝΑΙ
ΒΙΩΜΑΤΙΚΟ!

Philippe Geluck, περ. «9»,
εφημ. *ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ*, 2003

1 Στα προηγούμενα κείμενα ποιος μιλάει, σε ποιον και με ποιο σκοπό;

- Ποιο μέσο (δίαυλος) επικοινωνίας χρησιμοποιείται σε κάθε κείμενο;
- Προσέξτε πώς το μήνυμα στον τηλεφωνητή (για παράδειγμα) περιέχει στοιχεία πολύ οικεία-γνωστά στον αποδέκτη του και όχι σε εμάς.

2 α. Συγκρίνετε τη γλωσσική ποικιλία που χρησιμοποιούν οι μαθητές στην ομιλία τους στο συνέδριο (κείμεν. 6) μ' αυτή των μαθητών στο κείμενο της ιστοσελίδας (κείμεν. 7).

- Ποιες διαφορές βλέπετε και πώς τις εξηγείτε;
- β. Υποθέστε ότι μια ομάδα εκπροσώπων της τάξης σας θα μιλήσει σε ένα συνέδριο των καθηγητών. Η μισή τάξη να υποδυθεί τους συνέδρους. Οι υπόλοιποι θα χωριστούν σε δύο ομάδες.

- Ένας εκπρόσωπος της α΄ ομάδας να ανέβει στο βήμα και να μιλήσει για τα προβλήματα των σχολείων και της εκπαίδευσης.
- Ένας εκπρόσωπος της άλλης ομάδας (υποδυόμενος τον εκπρόσωπο των καθηγητών) να απαντήσει.

(Δραματοποίηση)

3 Στείλτε ένα γραπτό μήνυμα με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στους μαθητές του 3ου Γυμνασίου Κερατσινίου. • Στο μήνυμα σας γράψτε τη γνώμη σας για την ιστοσελίδα του σχολείου τους, επιλέγοντας την κατάλληλη γλωσσική ποικιλία.

4 Στο κείμενο 9 αλλάξτε τα λόγια του γάτου και δώστε ένα ύφος χιουμοριστικό!

Η παράγραφος

Κείμενο 10

[Ένα βιβλίο για το νερό]

Ο πλανήτης μας

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Οικολογικά Σχολεία», υπό την καθοδήγηση της Εταιρείας Προστασίας της Φύσης, εκδόθηκε το βιβλίο «Νερό» από το 13ο και το 21ο Δημοτικό σχολείο Κερατσινίου. Το βιβλίο περιέχει τις εργασίες που έγιναν κατά τη σχολική χρονιά 1997-98 με θέμα το νερό και είναι το δεύτερο βιβλίο της σειράς (το πρώτο είχε τίτλο «Απορρίμματα»). Τα παιδιά «βούτηξαν στα βαθιά», όπως φαίνεται και από τους τίτλους

των κεφαλαίων: Υγρότοποι, Το νερό στη γλώσσα μας, στη φιλοσοφία, στη λογοτεχνία, Ρύπανση του νερού, Θερμές πηγές, Ιαματικά νερά, Σκέψεις, Παροιμίες, Εκφράσεις, Παιχνίδια με το νερό, Η ύδρευση της Αθήνας, Παραμύθια, Τραγούδια, Ποιήματα, Παραδόσεις για το νερό κ.λπ. Ξεφυλλίζοντας το, καταλαβαίνουμε ότι είναι αποτέλεσμα συλλογικής προσπάθειας.

περ. «Ερευνητές»,
εφημ. *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 2003

Κείμενο 11 [Οι δύο πλευρές της επιστημονικής εξέλιξης]

Η μεγάλη πρόοδος που πραγματοποιήθηκε ιδιαίτερα στις θετικές επιστήμες τον 20ό

αιώνα, είχε ως αποτέλεσμα ριζικές αλλαγές στην οικονομική, την κοινωνική και την ατομική ζωή. Με την ανάπτυξη της βιολογίας, της χημείας και της ιατρικής αντιμετωπίστηκαν πολλές ασθένειες, που ήταν προηγουμένως θανατηφόρες, και ο μέσος όρος ζωής έχει αυξηθεί στις αναπτυγμένες χώρες στα 72 περίπου χρόνια (από 37 που ήταν το 1914). Η φυσική, με τη διάσπαση του ατόμου, άνοιξε το δρόμο για άγνωστους ως τώρα χώρους. Μετά τη φρίκη που προκάλεσε η ατομική βόμβα το 1945, οι επιστήμονες στρέφονται προς ειρηνικές εφαρμογές της τεράστιας δύναμης του ατόμου και στο τέλος του αιώνα μας βρισκόμαστε μπροστά σε επιτεύγματα, που και ο πιο ευφάνταστος νους δε θα μπορούσε να συλλάβει. Παρά το γεγονός, όμως,

ότι στην εποχή μας η επιστήμη έχει λύσει πολλά από τα προβλήματα που βασάνιζαν επί αιώνες τον άνθρωπο, δεν έχουν αποφευχθεί ακόμη οι αρνητικές συνέπειες από την αλόγιστη χρήση των αγαθών που προσφέρει η τεχνολογική πρόοδος. Η μόλυνση του περιβάλλοντος – απειλητική για τη ζωή στον πλανήτη μας– ο καταναλωτισμός, η απομάκρυνση από τις αιώνιες αξίες που γέννησαν και συντήρησαν τον πνευματικό μας πολιτισμό αποτελούν αρνητικές συνέπειες της τεχνολογικής προόδου στο κατώφλι του 21ου αιώνα. Η προσπάθεια, εντούτοις, των επιστημόνων και των κρατών για την εξουδετέρωση των αρνητικών αυτών αποτελεσμάτων επιτρέπει την αισιοδοξία ότι μια καλύτερη εποχή έρχεται για τον άνθρωπο.

Ιστορία Νεότερη και Σύγχρονη *Γ΄ Γυμνασίου, ΟΕΔΒ, 2002*

1 Στις παραπάνω παραγράφους (κείμεν. 10, 11), βρείτε και υπογραμμίστε με διαφορετικό χρώμα τη θεματική τους πρόταση, τις λεπτομέρειες και την πρόταση-κατακλείδα.

- Στη συνέχεια, δώστε έναν πλαγιότιτλο σε κάθε παράγραφο.

2 Οι προτάσεις που ακολουθούν αποτελούν μέρη μιας παραγράφου. Βάλτε τες στη σειρά εντοπίζοντας τη θεματική πρόταση, τις λεπτομέρειες και, μετά, την πρόταση-κατακλείδα.

- Προτιμούν σκουρόχρωμες μπλούζες και πουλόβερ.

- Οι σημερινοί νέοι ντύνονται απλά και λιτά στο σχολείο.

- Επιπλέον, δεν αποχωρίζονται τα αθλητικά τους παπούτσια και

το αγαπημένο τους τζιν.

- Θα έλεγε κανείς ότι το ντύσιμο αυτό ταιριάζει στη ζωντάνια της ηλικίας τους.

- Τέλος, οι περισσότεροι από αυτούς κρατάνε τσάντες-σακίδια, τα οποία είναι γραμμένα παντού.

3 Σας δίνεται η θεματική πρόταση και η πρόταση-κατακλείδα και σας ζητούν να συμπληρώσετε τις λεπτομέρειες στην παράγραφο που ακολουθεί:

Θεματική πρόταση

Στην τάξη μου διαφωνούν συχνά τα αγόρια με τα κορίτσια.

Λεπτομέρειες

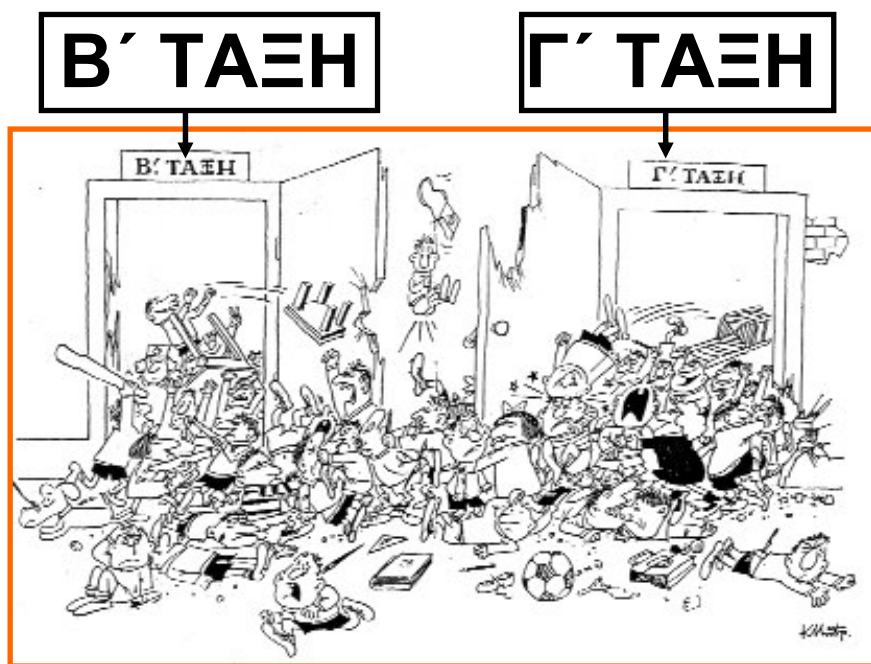
Αντλήστε υλικό, αφού σκεφτείτε:

- σε ποια θέματα διαφωνούν,
- τι υποστηρίζουν τα αγόρια,
- τι αντιλέγουν τα κορίτσια.

Κατακλείδα

Τελικά οι διαφωνίες αυτές οδηγούν σε πολλή φασαρία.

4 Αποδώστε με χιούμορ σε μία παράγραφο καταστάσεις που περιγράφονται στο σκίτσο του Κώστα Μητρόπουλου που ακολουθεί.

**Κώστας Μητρόπουλος, στο
Προβλήματα της κοινωνίας και του
ανθρώπου, Γ' τάξη Ενιαίου
Πολυκλαδικού Λυκείου, ΟΕΔΒ, 1989**

5 Στο μάθημα της Ιστορίας και των Καλλιτεχνικών, μιλώντας για την κυκλαδική τέχνη, συναντήσατε την τοιχογραφία «Δύο παιδιά που πυγμαχούν» (Θήρα). Περιγράψτε σε μία παράγραφο την τοιχογραφία στους συμμαθητές σας, χρησιμοποιώντας ως υλικό τις ερωτήσεις που υπάρχουν κάτω από την εικόνα.

1. Προσέξτε τις σιλουέτες. Πώς τις χαρακτηρίζετε;

- Εύκαμπτες Δύσκαμπτες
- Κινητικές Στατικές Άχαρες
- Χαριτωμένες Αφύσικες

2. Συγκρίνετε τη μία φιγούρα με την άλλη. Τι παρατηρείτε;
3. Ποια χρώματα χρησιμοποιεί ο ζωγράφος;

Από το βιβλίο *Παγκόσμια Ιστορία της Τέχνης*, τόμ. 1ος,
Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
της Κύπρου.

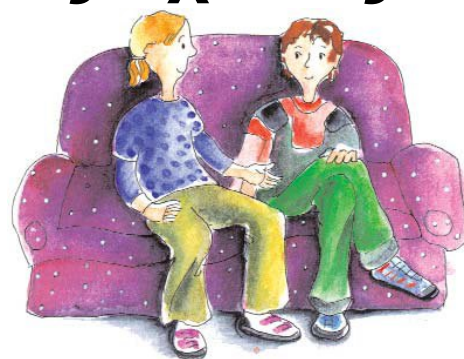
Η τοιχογραφία βρίσκεται στο
Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο,
Αθήνα

Κείμενο 12 [Μια αληθινή φιλία]

Ανάμεσα στα δύο παιδιά αναπτύχθηκε φιλία αληθινή. Οι λόγοι ήταν πολλοί. Πρώτα πρώτα, οι οικογένειές τους χρόνια τώρα συνδέονταν φιλικά: οι πατέρες υπηρετούσαν στον ίδιο λόχο, ενώ

οι μητέρες τους ήταν συμμαθήτριες από το Δημοτικό σχολείο. Κατοικούσαν, ύστερα, στην ίδια γειτονιά· έπαιζαν στους ίδιους πεζόδρομους και κατέβαιναν συντροφιά στην αγορά. Φοιτούσαν, ακόμα, στο ίδιο σχολείο: πήγαιναν στην ίδια τάξη, μελετούσαν μαζί, είχαν κοινές αγώνιες. Κοντά σ' αυτά πρέπει να θυμηθούμε και το ωδείο, όπου αποκτούσαν μουσική παιδεία: ο Σοφοκλής μάθαινε βιολί, ο Περικλής φλάουτο. Τη χαίρονταν και οι δυο τους τη μουσική. Κι αν καμιά φορά κάποια περιστατικά τους απομάκρυναν, αυτό δεν κρατούσε πολύ· γρήγορα πάλι αποκαθιστούσαν τις σχέσεις τους. Η φιλία τους δεν ήταν συμφεροντολογική. Αντίθετα, μάλιστα ήταν ειλικρινής. Γι' αυτό και ολοένα βάθαινε,

**με αποτέλεσμα να τους κάνει
ευτυχισμένους.**

**Χρίστος Τσολάκης,
Από το λόγο στη συνείδηση του
λόγου, εκδ. Βάνιας, 1995**

Κείμενο 13

[Τι ζητάμε από το Δήμαρχο]

Εμείς τα παιδιά είμαστε πρόθυμοι και ανυπομονούμε για μια συνάντηση με τη Δημοτική Αρχή, για να συζητήσουμε με το Δήμαρχο κάποιες προτάσεις μας αλλά και τους προβληματισμούς μας. Μ' αυτές τις προτάσεις μας μπορεί να βοηθήσουμε στη λύση τους, που πιστεύουμε πως δεν είναι πάρα πολύ δύσκολη. Πρώτα πρώτα, θα θέλαμε ο δρόμος γύρω από το σχολείο μας να ήταν πιο ασφαλής

για μας, με λιγότερες λακκούβες, που γεμίζουν με βρόμικα νερά το χειμώνα, αλλά και σκουπίδια που φεύγουν από τους σκουπιδοτενεκέδες. Ακόμα, θα ήταν χρήσιμο να υπήρχε το πρωί και, το μεσημέρι κάποιος που θα φρόντιζε, ώστε να μην κινδυνεύουμε από τα αυτοκίνητα και τα φορτηγά, που, πολλές φορές, μας αγνοούν. Παράλληλα, ζητάμε οι τουαλέτες του σχολείου μας να είναι συνέχεια καθαρές, για να μπορούμε να τις χρησιμοποιούμε με μεγαλύτερη ασφάλεια για την υγεία μας. Επίσης, καλό θα ήταν, πιστεύουμε, όλες οι τάξεις του σχολείου μας να ήταν μεγάλες, με ωραία χρώματα βαμμένες.

**Άρτεμις Ζωγράφου – Κωνσταντίνος
Μπάρτζης (μαθητές),**

από την ιστοσελίδα του Δημοτικού
σχολείου Ζευγολατιού Κορινθίας,
<http://dim-zergof.kor.sch.gr>

1 Με ποιες συνδετικές λέξεις ή φράσεις επιτυγχάνεται μια «αρμονική» σύνδεση των νοημάτων (συνοχή) στις παραπάνω παραγράφους (κείμεν. 12 και 13);

2 Υποθέστε ότι ως πρόεδρος του 5μελούς συμβουλίου της τάξης μιλάτε με το διευθυντή του σχολείου και του παρουσιάζετε τα αιτήματα της τάξης σας για διάφορα θέματα (βιβλία, απουσίες, εκδρομές κτλ.).
Οργανώστε μία παράγραφο σε προσχεδιασμένο προφορικό λόγο.

Κείμενο 14

[Τα graffiti των θρανίων]

Παρατηρώντας τα θρανία στις σχολικές αίθουσες, μπορούμε να προβληματιστούμε, να χαμογελάσουμε απλώς, ακόμα και να εκπλαγούμε. Τα περισσότερα graffiti έχουν ως κύριο θέμα τους τον έρωτα, την αγάπη, τη φιλία και τη λατρεία για κάποια ποδοσφαιρική ομάδα ή κάποιο γνωστό ποδοσφαιριστή ή δημοφιλή τραγουδιστή. Ένα μεγάλο μέρος της επιφάνειας των θρανίων καλύπτουν ερωτικοί στίχοι προερχόμενοι από γνωστά λαϊκά άσματα της εποχής ή

αποτελούν προσωπικά δημιουργήματα των μαθητών. Αγάπη, έρωτας, μίσος, πάθος, εκδίκηση, απιστία, προδοσία ή απλώς αδιαφορία είναι τα κυρίαρχα συναισθήματα. Μια άλλη μεγάλη κατηγορία στα graffiti εκφράζει το θαυμασμό για κάποια δημοφιλή ελληνική ομάδα ποδοσφαίρου ή μπάσκετ και τη λατρεία για γνωστούς ποδοσφαιριστές ή μπασκετμπολίστες, Έλληνες ή ξένους. Πιο φανατικοί φαίνεται να είναι οι οπαδοί του Ολυμπιακού και του Παναθηναϊκού, που θεοποιούν και ηρωοποιούν τους παίκτες τους. Εδώ διακρίνουμε το χέρι κατά προτίμηση των μαθητών και πολύ λιγότερο των μαθητριών. Παράλληλα, κάνουμε τη δυσάρεστη διαπίστωση πως το φαινόμενο του φανατισμού έχει εισχωρήσει για τα καλά στο σχολικό χώρο. Άλλοι μαθητές

εκφράζουν την αγάπη για κάποιο γνωστό, λαϊκό κυρίως, τραγουδιστή ή τραγουδίστρια, ελληνικής ή ξένης εθνικότητας, αλλά ακόμα και για νεανικά συγκροτήματα. Πολλοί γνωστοί στίχοι τους αναγράφονται στα θρανία, στα ελληνικά ή στα αγγλικά, αφού ορισμένα παιδιά χρησιμοποιούν ξένη γλώσσα για να εκφραστούν. Άλλοι μαθητές προτιμούν να γράφουν μόνο το όνομα τους με μικρά ή τεράστια γράμματα, δηλώνουν την ταυτότητα τους, τις επιθυμίες τους, τις καλλιτεχνικές ή άλλες προτιμήσεις κι ενδιαφέροντα τους, τα χόμπι τους, τη συμπάθεια ή την αντιπάθεια τους για κάποιον, τις πολιτικές τους ιδέες, ακόμα και την οικογενειακή τους κατάσταση. Άλλοι καταφέρονται κατά του κατεστημένου, ζητώντας δραστικές αλλαγές και εκδηλώνοντας ένα

φιλοσοφικό πνεύμα. Πολλοί μαθη-
τές προτιμούν να χωρίζουν κάθετα
το θρανίο τους, οριοθετώντας έτσι
τη δική τους ιδιοκτησία από του
συμμαθητή τους. Άλλοι σχολιάζουν
κάποιο συμμαθητή ή καθηγητή
τους, ή γράφουν από το βιβλίο τους
τα δύσκολα σημεία του μαθήματος
για να τα διαβάσουν στην προφο-
ρική εξέταση ή να τα αντιγράψουν
σε κάποιο διαγώνισμα, ή απλώς
αλληλογραφούν μεταξύ τους για
κοινότοπα θέματα, αντί να μιλή-
σουν. Άλλοι αναφέρονται σε συγκε-
κριμένα πρόσωπα μαθητών,
εκφράζοντας αμοιβαία φιλία και
αγάπη για πάντα. Τέλος, υπάρχουν
και εικαστικά: πολλοί προτιμούν να
ζωγραφίζουν λαβωμένες καρδιές,
πρόσωπα, ζώα, πουλιά, λουλούδια,
γεωμετρικά σχέδια, τοπία, ακόμα
και περιπαικτικά σκίτσα με

αντίστοιχα σχόλια για κάποιον συμμαθητή τους.

Σοφία Σαρρή *Νέα Ελληνικά ΤΕΕ*,
Α΄ τάξη ΤΕΕ, ΟΕΔΒ, 2003

1 Έχετε ήδη καταλάβει ότι η παράγραφος αποτελεί το βασικό στοιχείο για τη σύνταξη ενός μεγαλύτερου κειμένου. Αφού εργαστείτε σε ομάδες, χωρίστε σε παραγράφους το κείμενο 14. Δικαιολογήστε, στη συνέχεια, το χωρισμό στην υπόλοιπη τάξη.

2 Σε ένα μεγάλο χαρτόνι, χρησιμοποιώντας χρώμα και λέξεις, εκφράστε ελεύθερα τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας φτιάχνοντας τα δικά σας graffiti. Στη συνέχεια, εκθέστε αυτό το υλικό σε μια ειδικά διαμορφωμένη πλευρά της αίθουσας.

3 Χρησιμοποιήστε ορισμένες από τις λέξεις που αναφέρονται στο σχολείο ή τη σχολική ζωή για να παίξετε το παρακάτω παιχνίδι («κρεμάλα») στην τάξη, χωρισμένοι σε ομάδες των 2-3 ατόμων.

<http://www.asrpilexi.com>

Περιεχόμενα του 1ου τόμου

1η ΕΝΟΤΗΤΑ

Οι πρώτες μέρες σ' ένα νέο
σχολείο.....7

2η ΕΝΟΤΗΤΑ

Επικοινωνία στο σχολείο.....28

Βάσει του ν. 3966/2011 τα διδακτικά βιβλία του Δημοτικού, του Γυμνασίου, του Λυκείου, των ΕΠΑ.Λ. και των ΕΠΑ.Σ. τυπώνονται από το ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ και διανέμονται δωρεάν στα Δημόσια Σχολεία. Τα βιβλία μπορεί να διατίθενται προς πώληση, όταν φέρουν στη δεξιά κάτω γωνία του εμπροσθόφυλλου ένδειξη «ΔΙΑΤΙΘΕΤΑΙ ΜΕ ΤΙΜΗ ΠΩΛΗΣΗΣ». Κάθε αντίτυπο που διατίθεται προς πώληση και δεν φέρει την παραπάνω ένδειξη θεωρείται κλεψίτυπο και ο παραβάτης διώκεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 του νόμου 1129 της 15/21 Μαρτίου 1946 (ΦΕΚ 1946,108, Α').

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή οποιουδήποτε τμήματος αυτού του βιβλίου, που καλύπτεται από δικαιώματα (copyright), ή η χρήση του σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς τη γραπτή άδεια του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού / ΙΤΥΕ - ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ.